

การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อความสามารถในการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

นางสาวมาติกา เจริญพัฒน์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ONSELF-CARE ABILITY
OF OLDER PERSONS WITH SCHIZOPHRENIA,
SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE
OF PSYCHIATRY

Miss Matika Jarenephat

An independent project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for
The Degree of master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

มาติกา เจริญพัฒน์ : การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อความสามารถ
ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
(A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ON SELF-CARE ABILITY
OF OLDER PERSONS WITH SCHIZOPHRENIA, SOMDET CHAOPRAYA
INSTITUTE OF PSYCHIATRY)

อ.ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ : อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา, 123 หน้า.

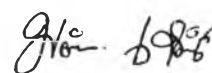
การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิต
เภทสูงอายุ ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยจิตเภทอายุ
60 ปีขึ้นไป เข้ารับรักษาที่แผนกผู้ป่วยใน ของสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 20
ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม แบบประเมิน
ความสามารถในการดูแลตนเอง และแบบวัดความรู้ในการดูแลตนเอง ที่ผ่านการตรวจความตรง
เชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ค่าความเที่ยงแบบประเมินความสามารถในการดูแล
ตนเอง ตรวจสอบโดย สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค เท่ากับ.94 และแบบวัดความรู้ในการดูแล
ตนเองตรวจสอบค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .80 ข้อมูล
ได้รับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และใช้สถิติทดสอบที (paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

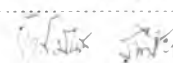
คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ หลังได้รับ
โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมมากกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

5077817636 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING
KEYWORDS : HOLISTIC NURSING PROGRAM / SELF-CARE ABILITY / OLDER
PERSONS WITH SCHIZOPHRENIA

MATIKA JARENEPHAT : A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING
PROGRAM ON SELF-CARE ABILITY OF OLDER PERSONS WITH
SCHIZOPHRENIA, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHIATRY
INDEPENDENT STUDY ADVISOR :
RANGSIMAN SOONTHORNCHAIYA, Ph.D., 123 pp.

The purpose of the study was to compare the self-care ability of older patients with schizophrenia before and after using holistic care program. Study samples were 20 patients with schizophrenia, aged 60 years and older at Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry. The study tool was the holistic care program for schizophrenia patients, and validated by 3 experts. The reliability of the self-care ability scale using Cronbach's Alpha coefficient was .94, The reliability of the self-care knowledge questionnaire using Kuder-Richardson Reliability was .80. Data were analyzed using descriptive statistics and paired t-test.

The major finding was as follows.

The mean score of the self-care ability of older patients with schizophrenia after participating in the holistic care program, was significantly higher than those before attending the program, at the .05 level.

Field of Study : Mental Health and Academic
year 2008

Student's Signature

Matika Jarenephat

Advisor's Signature

Rangsiman Soonthornchaiya

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่งทางการศึกษา ซึ่งสำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ซึ่งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขด้วยความเมตตา เอาใจใส่ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้ที่ศึกษาตลอดมาจนเกิดความมุ่งมั่นให้ทำการศึกษสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มีให้และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบ โครงการศึกษาอิสระ และอาจารย์อัญชลี ศรีสุพรรณ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำรวมทั้งกำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาว อัญชลี ศรีสุพรรณ ที่กรุณาอนุญาตให้นำเครื่องมือมาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา ห้วหน้าตึกประสาทจิตเวชศาสตร์ และบุคลากรในตึกทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจ และเอื้ออำนวยเรื่องเวลาระหว่างการศึกษางานสามารถสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมาย

ขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่ให้มีชีวิต โดยเฉพาะแม่เสงี่ยม เจริญพัฒนา ที่ดูแลเลี้ยงดู อบรม ให้กำลังใจ ให้ความรักทำให้ชีวิตมีวันนี้ และขอบคุณญาติพี่น้อง หลานๆ ที่คอยให้กำลังใจ ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจ และความห่วงใยจากคนที่รักที่มอบให้ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกคนที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ทุกเรื่อง และทำให้ได้เพื่อนดีๆ

สุดท้ายนี้คุณค่าแห่งความดีงามและประโยชน์อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มอบให้แก่ผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุทุกท่าน ให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่แข็งแรงสมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ.....	15
การพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ.....	26
ความสามารถในการดูแลตนเอง.....	30
การพยาบาลแบบองค์รวม.....	45
การปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	50
โปรแกรมการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม	
รายนามกลุ่มในผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุ.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	67
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	67
ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	67
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาโครงการอิสระ.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
รายการอ้างอิง.....	98
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	108
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในโครงการศึกษาอิสระ.....	110
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิกัดภัยสิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	114
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายงานผลการกำกับการศึกษา จำแนกตามคะแนนความรู้ของผู้ป่วยในการดูแลตนเอง.....	81
2	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส และจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.....	84
3	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุจำแนกตาม ระยะเวลาในการเจ็บป่วยทางจิต ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และศาสนา.....	85
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุรวมทุกด้าน ก่อนและหลังการทดลอง (Paired t-test)	86
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุรายข้อรวมทั้งด้านร่างกาย.....	112
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทสูงอายุรายข้อด้านสุขภาพจิต.....	113